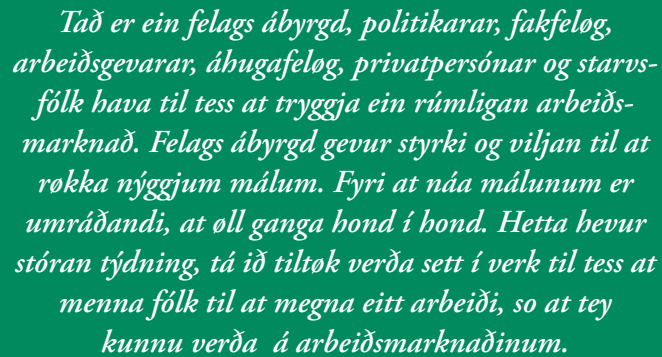

Til arbeiðsgevarar

Rúm fyri øllum á arbeiðsmarknaðinum
Góður vilji ... og so til verka

almannaverkið

The text is contained within a dark green rounded rectangle. To the right of this rectangle are two overlapping orange shapes: a larger one on top and a smaller one below it, both with rounded corners. The text itself is in a white, italicized serif font.

Tað er ein felags ábyrgd, politikarar, fakfeløg, arbeiðsgevarar, áhugafeløg, privatpersónar og starvsfólk hava til tess at tryggja ein rúmligan arbeiðsmarknað. Felags ábyrgd gevur styrki og viljan til at røkka nýggjum málum. Fyri at náa málunum er umráðandi, at øll ganga hond í hond. Hetta hevur stóran týðning, tá ið tiltøk verða sett í verk til tess at menna fólk til at megna eitt arbeiði, so at tey kunnu verða á arbeiðsmarknaðinum.

Løgtingsins Trivnaðarnevnd 2012

Rúmligi arbeiðsmarknaðurin

Rúmligi arbeiðsmarknaðurin er visjónin um, at øll í arbeiðsførum aldri, eisini fólk við skerdum arbeiðsføri, fáa høvi at brúka síni evni og at luttaka í arbeiðslívinum. Eitt sosialt tilvitað vinnulív og tað almenna kunnu í felag nærkast visjónini um rúmliga arbeiðsmarknaðin.

Tað ræður um at stuðla teimum, sum illa kunnu varðveita eitt arbeiði, ella ikki hava arbeiði, tí førleikin er skerdur.

Danskar kanningar vísa, at starvsfólk við skerdum førleika eru meiri motiverað og hava munandi færri sjúkradagar.

Málið við almennum fyriskipanum er at slóða vegin fyri einum virknum arbeiðslívi og fíggarligum sjálvbjargni við

- at fyribygja, at fólk koma í eina støðu, har vandi er fyri, at tey ikki kunnu fáa arbeiði
- at fasthalda fólk í arbeiði, sum eru í vanda fyri detta út, tí arbeiðsførið minkar eitt nú orsakað av sjúku, breki ella øðrum varandi forðingum
- at innlima tey, sum eru uttanfyri orsakað av skerdum arbeiðsføri, í arbeiðsmarknaðin.

Möguleikar hóast forðingar

Almannaverkið hefur möguleikar at hjálpa fólki við heilsuligum og sosialt treytaðum skerdum arbeidsföri. Okkara viðskiftafólk hava brúk fyri arbeidsgevarum, sum eru fúsir at seta fólk í

- virkisvenjing
- yrkislæru
- arbeidsvenjing
- arbeidsroynd – avklárandi
- tillagað starv

sum eru tær fyriskipanir á arbeidsmarknaðinum, Almannaverkið hefur heimild at veita stuðul til.

Ein arbeidsgevari kann fáa eitt iskoyti til útgoldnu lønina, um hann tekur fólk inn, sum hava skert arbeidsföri. Tekur arbeidsgevari fólk í virkisvenjing ella arbeidsroynd eitt avtalað tíðarskeið, er ongin lønarútreiðsla, tí almannaveiting verður goldin í royndartíðini.

Hevur tiltakið eitt arbeidsbúnandi endamál, er tíðarskeiðið avmarkað. Tillagað starv er hinvegin í høvuðsheitum ein varandi fyriskípan.

Bretskar kanningar vísa, at starvsfólk við skerdum förleika í miðal skifta arbeiði 18. hvørt ár, meðan onnur í miðal skifta 5. hvørt ár.

Aftur í arbeiði

Lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk heimilar Almannerkinum at veita stuðul til arbeiðsbúgving. Hetta tá arbeiðsbúgving er alneyðug fyri, at viðkomandi verður fíggjarliga sjálvbjargin gjøgnum arbeiði.

Virkisvenjing

Gjøgnum eina virkisvenjing verður tú tilknýttur eitt arbeiðspláss, soleiðis at tú fær viðkomandi vinnuroyndir, ið tú kann nýta til at fáa eitt starv. Ein virkisvenjing er 3 mánaðir, og kann leingjast til 6 mánaðir.

Arbeiðsroynd – avklárandi

Endamálið við arbeiðsroynd er at fáa greiðu á, hvat viðkomandi hevur orku, evni og áhuga at arbeiða við, og samstundis at avklára, um viðkomandi kann átaka sær eitt arbeiði undir vanligum treytum, ella má stuðlast víðari í uppvenjing, læru ella útbúgving. Úrslitið kann eisini verða, at tillagað starv er rætta loysnin. Í royndartíðini, sum vanlig er stutt, verður almannaveiting

útgoldin. Arbeiðsgevarin rindar tí ikki løn.

Arbeiðsvenjing

Endamálið við arbeiðsvenjing er at menna fólk við skerdum arbeiðsføri til at klára annað arbeiði ella aðrar uppgávur enn tær, viðkomandi higartil hevur kunnað røkt. Ella at uppvenja ein við skerdum førleika, sum ikki er ella hevur verið í arbeiði, at klára at átaka sær og røkja eitt arbeiði.

Uppvenjing kann eisini leiða til eitt tillagað starv, um tað aftan á uppvenjingina vísir seg ikki at verða møguligt hjá

viðkomandi at røkja eitt arbeiði undir vanligum treytum.

Lønarískoytið er treytað av, hvussu nógv arbeiðsførið er skert.

Yrkisútbúgving

Í førum kann besti og mest hóskandi vegurin í arbeiði vera at fara í læru. Undir vanligum umstøðum fær ein lærlingur lærlingaløn. Í førum kann støðan vera tann, at viðkomandi krevur serligan stuðul frá arbeiðsplássinum í lærutíðini ella krevur longri lærutíð, fyri at kunna fullføra læruna.

Ískoytið verður ásett eftir umstøðum í tí einstaka førinum. Til dømis kann í førum vera talan um lutvíst ella fult endurgjald fyri lærlingalønina til arbeiðsgevaran. Í øðrum førum kann ískoytið vera munurin millum lærlingaløn og minstu løn hjá sveini í viðkomandi yrki. Í samráð við arbeiðsgevaran ásetur Almannerkið lønarískoytið.

Leiðbeinari

Í serligum føri kann Almannerkið seta ein leiðbeinara. Leiðbeinarin kann verða ein starvsfelagið ella líknandi, og hansara uppgáva verður at hjálpa viðkomandi at fóta sær á arbeiðsmarknaðinum.

Tillagað starv

Tillagað starv er starv við serligum sœmdum. Sum dømi um serligar sœmdir kunnu nevnast mœguleikar fyri meiri hvíld, fleiri sjúkradøgum, læknavitjanum, serligum ella avmarkaðum uppgávum o.s.fr. Er ikki mœguligt á annan hátt at hava atlit at tørvinum hjá umsøkjaranum enn at stytta arbeiðsdagin, kann tað verða serliga sœmdir. Annars er útgangsstøðið vanlig arbeiðstíð.

Endamálið við tí tillagaða starvinum er at stuðla fólki við skerðum arbeiðsførleika til at fáa ella varðveita arbeiði, hóast sjúku, brek ella aðrar trupulleikar, ið ávirka arbeiðsførleikan.

Tillagað starv kann stuðlast bæði á privatum og almennum arbeiðsplássum.

Er tað ikki mœguligt at betra arbeiðsevni hjá fólki við skerðum arbeiðsføri við arbeiðsbúgving, viðgerð, hjálpartólum, serligum innrættingum og líkn-

andi, kann tillagað starv koma upp á tal, tá viðkomandi ikki klárar eitt arbeiði undir vanligum treytum.

Ein avtala verður gjørd millum arbeiðsgevaran, arbeiðstakaran og Almanna-verkið um arbeiðsinnihald, arbeiðstíð og serlig atlit ella sœmdir. Talan er sum útgangsstøði um fulla arbeiðstíð.

Lønar- og arbeiðstreytir annars eru eftir sáttmálanum á arbeiðsøkinum. Er ongin sáttmáli, verður sáttmáli á líknandi arbeiðsøki brúktur. Arbeiðsgevarin rindar lønina og Almanna-verkið endurrindar eitt lønarískoyti. Lønarískoytið til tillagaða starvið er treytað av, hvussu nógv arbeiðsførið er skert.

Avtalað lön til fyrirtíðarpensjónistar

Fyrirtíðarpensjónistur og starfsgevari kunnur í samráð við fakkfelag gera avtalu um lön, ið er lægri enn sáttmálin ásetur. Talan skal verða um fyrifallandi

arbeiði í mesta lagi 15 tímar um vikuna, og pensjónisturin skal verða mettur ikki at hava restarbeiðsevni, ið hann kundi nýtt á arbeiðsmarknaðinum.

Almannaverkið skal vátta, at viðkomandi er fyrirtíðarpensjónistur.

Hjálpartól ella serligar innrættingar?

Brennir tú fyri starvinum og er tín persónligi og fakligi førleiki í lagi, kann onki forða. Tað kann hugsast, at tú skalt hava serlig hjálpartól ella at arbeiðsumhvørvíð skal tillagast, fyri at tú skalt kunna vera á arbeiðsplássinum. Tað ger teg ikki minni áhugaverdan fyri arbeiðsgevara.

Menningardepilin kann veita stuðul og vegleiða teg og arbeiðsgevaran um hjálpartól og serliga útgerð og tillagingar.

Íverksetan

At verða sín egni arbeiðsgevari, hugtekur nógv, eisini fólk við niðursettum arbeiðsføri. Um tú hevur eitt gott hugskot um, hvussu tú kann stovna eitt virki, og kanst tú fáa íverksetarastuðul gjøgnum almanningalóggávuna.

Fá meiri at vita

Vilt tú hava meiri at vita um møguleikarnar,
kanst tú seta teg í samband við

Almannaverkið

Menningardepilin
Smyrilsvegur 20
FO-100 Tórshavn
Tlf. 36 00 00
av@av.fo
www.av.fo

almannaverkið

Luturin hjá Almannaverkinum

Tað er ábyrgdin hjá Almannaverkinum at meta og avgera, um ein fyriskipan kann setast í verk, til hvat og hvussu leingi. Somuleiðis er tað ábyrgdin hjá Almannaverkinum at meta og avgera vavið av skerjingini av arbeiðsførinum, útlit við arbeiðsbúgving, stødd av lønarískoyti, møguleika at brúka arbeiðsførið undir vanligum treytum o.a.

Stuðul til fyriskipanir í hesum faldara eru við heimild í lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk. Lógin sæst á heimasíðuni hjá Almannaverkinum.